

Misbruik in de jeugdzorg

Belangrijkste conclusies van commissie-Samson

1 Jongeren in door de overheid gesubsidieerde jeugdzorginstellingen rapporteren fors meer seksueel misbruik dan de gemiddelde Nederlandse jongeren. In 2010 zou het gaan om 143 per duizend jongeren. (Onder 'normale' jongeren gaat het om 74 op de duizend.)

2 Binnen de totale groep van kinderen die uit huis zijn geplaatst, worden kinderen in jeugdzorginstellingen ruim 2,5 keer zo vaak slachtoffer als kinderen in pleeggezinnen.

3 Kinderen met een licht verstandelijke beperking die uit huis zijn geplaatst, lijken nog eens drie keer vaker slachtoffer te worden dan kinderen zonder verstandelijke beperking die uit huis zijn geplaatst.

4 Misbruik van jongeren in de pleegzorg lijkt niet vaker voor te komen dan misbruik van de gemiddelde Nederlandse jongeren.

5 Meisjes zijn twee keer zo vaak slachtoffer als jongens. Daders zijn meestal mannen, maar een niet onaanzienlijk deel van de (mede)plegers is vrouw. Een groot deel maakt deel uit van leeftijd- en groepsgenoten.

6 Hulpverleners lijken in heden en verleden slechts twee procent waar te nemen van wat er werkelijk aan seksueel misbruik plaatsvindt.

Het kind:

Geef het kind een stem en vergroot de weerbaarheid door te bespreken wat omgangsvormen zijn, verwachtingen, normen, grenzen en waar het kind meldingen kan doen.

- Ieder kind moet onderzocht worden op mogelijke risico's vanwege een belaste voorgeschiedenis.

- Een signaal van seksueel misbruik moet altijd in het officiële circuit terecht komen – al dan niet via het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling.

- Diagnostiek en passende hulpverlening dienen er altijd te zijn na seksueel misbruik of grensoverschrijdend gedrag tussen groepsgenoten.

- Instellingen moeten voorzien in een heldere en toegankelijke klachtenprocedure die bekend is bij het kind en ouders/verzorgers.

Professionalisering:

Seksualiteit, (on)gezonde seksuele ontwikkeling en seksueel misbruik moeten standaard worden opgenomen in alle basisopleidingen voor hulpverleners.

- Seksualiteit en seksueel grensoverschrijdend gedrag moet bespreekbaar worden gemaakt

- Wettelijke verplichting voor alle jeugdzorgmedewerkers om zich te certificeren.

- Uitwisseling van kennis en monitoring binnen de instellingen.

De jeugdzorginstelling:

Bij een sollicitatie moeten referenties altijd worden nagetrokken. Van de sollicitant wordt verwacht dat hij in staat is open te praten over erotische gevoelens op het werk en eventuele ervaringen. Veranderingen in persoonlijke omstandigheden moeten deel uit maken van de functioneringsgesprekken, omdat daardoor risico's kunnen zijn verhoogd.

- Er moet een grondige risicoanalyse gemaakt worden, voordat een jeugdige in een groep wordt geplaatst.

Aanbevelingen

Er moeten voldoende begeleiders zijn in een groep voor voldoende aandacht, toezicht en controle.

Pleegouders:

Aspirant-pleegouders moeten zorgvuldig worden geselecteerd. Ook moet een landelijke norm worden vastgelegd waaraan de voorbereidende training voor pleegouders moet voldoen.

- Pleegouders moeten goed worden voorbereid op de komst van een kind met een (seksueel) traumatische voorgeschiedenis. De pleegzorgorganisatie moet voorzien in ondersteuning als daar behoefte aan is.

- Pleegouders moeten jaarlijks worden geëvalueerd, ook met het oog op stabiliteit van de gezinssituatie en met expliciete aandacht voor veranderingen als echtscheiding, werkloosheid of ziekte.

- Er moet voldoende mogelijkheid zijn voor een pleegzorgwerker om 'face-to-face' en één-op-ééncontact met het kind te hebben.

Politie en justitie:

Er moeten voldoende kindvriendelijke verhoorstudio's en gespecialiseerde rechercheurs zijn in iedere politieregio.

- De kinderrechter moet meer tijd krijgen voor een (gezins)voogdijzaak, zodat ruimer dan marginaal kan worden getoetst.

Inspectie Jeugdzorg:

De inspectie moet kunnen adviseren om een professional te schorsen, een groep op te heffen of een instelling te sluiten.

- Bij de inspectie moet een klachtenafhandeling van burgers worden ingericht.

Politiek:

Huidige bestuurders van instellingen moeten erkenning geven en excuses aanbieden aan slachtoffers.

- Ook zaken van voor 1 januari 1973 moeten onder het Schadefonds Geweldsmisdrijven vallen.

Conclusies van de commissie-Samson

Kinderen die geplaatst zijn in een instelling voor jeugdzorg rapporteerden in 2010 bijna twee keer zo vaak slachtoffer van seksueel misbruik geweest te zijn als thuiswonende kinderen.

Uit huis geplaatste jongeren met een (lichte) verstandelijke beperking lopen een driemaal zo groot risico als uit huis geplaatste jongeren zonder (lichte) verstandelijke beperking.

Kinderen in instellingen lopen een hoger risico dan kinderen in pleeggezinnen.

Meisjes zijn meer dan twee keer zo vaak slachtoffer als jongens.

In iets meer dan de helft van de gevallen was de dader een leeftijdgenoot, vaak een groepsgenoot in een instelling of een pleegbroer.

Personeel weet in de meeste gevallen niets af van het misbruik en mist de signalen.

Na seksueel misbruik tussen groepsgenoten worden kinderen of jongeren vaak overgeplaatst naar een andere groep, veelal zonder diagnostisch onderzoek en hulpverlening voor het (vermeende) slachtoffer en de (vermeende) dader.

Daders zijn voor het merendeel man. Wel zeggen kinderen dat in een substantieel deel van de gevallen een vrouwelijke pleger medebetrokken was.

De meeste groepsleiders die kinderen seksueel misbruiken, hebben aan het begin van hun loopbaan niet de intentie dat te doen. Betere screening van personeel is daarom volgens de commissie niet zinvol.

Het grote verloop onder het personeel en het hoge aantal jonge en onervaren medewerkers maken het voor kinderen moeilijk een vertrouwensband met een medewerker te ontwikkelen.

Zaken komen nauwelijks terecht bij politie en justitie, die daar ook niet voldoende op zijn toegerust.

Het ontbreekt personeel aan kennis en kunde op het gebied van seksueel misbruik en seksuele ontwikkeling.

Aanbevelingen voor personeel jeugdzorg

Jeugdzorg moet investeren in maatregelen tegen het hoge verloop van werknemers. Dit kan door de werkdruk te verlagen en door goede ondersteuning, begeleiding en door-groeimogelijkheden te bieden.

In alle basisopleidingen moet aandacht komen voor 'gewone' seksuele ontwikkeling, afwijkende seksuele ontwikkeling door stroomissen en aan seksueel misbruik.

Aspirant-medewerkers en pleegouders moeten leren hoe seksualiteit een rol speelt in machtsverhoudingen en welke factoren ertoe leiden dat professionals tot misbruik kunnen overgaan. Ook moeten ze getraind worden in manieren om seksualiteit bespreekbaar te maken met jongeren.

Instellingen voor jeugdzorg dienen structureel te investeren in kennis op dit terrein.

Zo snel mogelijk na een uithuisplaatsing moet de groepsleider of gezinsvoogd met het kind bespreken wat gezond en ongezond seksueel gedrag is.

Groepsleiders en pleegouders moeten de voorgeschiedenis van een kind kennen, inclusief eventuele ervaringen met seksueel misbruik.

Voor daders en slachtoffers van seksueel misbruik tussen groepsgenoten moet altijd passende hulpverlening beschikbaar zijn.

Instellingen voor jeugdzorg moeten altijd referenties vragen aan sollicitanten en deze natrekken. Van de sollicitant wordt verwacht dat hij in staat is open te praten over erotische gevoelens op het werk en eventuele ervaringen daarmee.

Bij plaatsing van een kind in een 'leefgroep' moet altijd een risicoanalyse plaatsvinden. Hierbij moet ook aan de orde komen of plaatsing in een gemengde groep gewenst is, omdat vooral meisjes dan een groter risico lopen op seksueel misbruik.

De Inspectie Jeugdzorg moet niet meer alleen papieren controleren, maar vaker instellingen bezoeken. In ernstige gevallen zou zij vaker medewerkers, bestuurders en toezichthouders moeten schorsen, of het ministerie moeten adviseren een instelling te sluiten.

Jeugdzorg gaat diep door het stof

■ Excuses aan slachtoffers seksueel misbruik in overheidsinstellingen, na presentatie rapport

dinsdag 9 oktober 2012 **Trouw**

Branche-organisatie Jeugdzorg Nederland is diep door het stof gegaan voor de slachtoffers van seksueel misbruik binnen overheidsinstellingen en in pleeggezinnen. "Ik bied ieder kind als individu namens alle collega's mijn oprechte excuses aan", zei bestuurder Ans van de Maat gisteren, nadat het langverwachte rapport van de commissie-Samson over seksueel misbruik van kinderen in overheidsinstellingen en pleeggezinnen was gepresenteerd. "Een financiële genoegdoening kan niet buiten beschouwing blijven", voegde ze daaraan toe.

Uit het rapport blijkt onder meer dat jongeren die gedwongen door de kinderrechtster uit huis zijn geplaatst in overheidsinstellingen 2,5 keer zo vaak worden misbruikt als jongeren gemiddeld in Nederland. Zover als Van de Maat gingen minister Opstelten (veiligheid en justitie) en staatssecretaris Veldhuijzen van Zanten (jeugdzorg) in hun reactie niet, nadat

ze het rapport 'Omringd door zorg, toch niet veilig' overhandigd hadden gekregen. Veldhuijzen noemde de bevindingen van Rieke Samson, oud-procureur-generaal, 'afschuwelijk'. Beide bewindspersonen spraken hun medeleven met de slachtoffers uit, maar excuses kwamen er niet. Naar verluidt heeft dat te maken met angst voor mogelijke schadeclaims. Bovendien had Samson wel Jeugdzorg Nederland maar niet de bewindslieden opgeroepen excuses te maken.

Veel van de aanbevelingen van de commissie-Samson neemt het kabinet over. Maar de aanbeveling om het Schadefonds Geweldsmisdrijven ook open te stellen voor slachtoffers van voor 1973 willen de bewindspersonen eerst bestuderen.

Van de Maat zei dat Jeugdzorg Nederland 'in het hart' is geraakt door het onderzoek. Het rapport-Samson spreekt van een 'taboesfeer' als het gaat om seksueel misbruik en van 'handelingsverlegenheid' van medewerkers, als ze horen van misbruik.

Aan beide moet een einde komen.

Volgens Van de Maat is de afgelopen twee jaar veel in gang gezet, waardoor al sprake is van een culturomslag, zoals de eis van een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) voor medewerkers in de jeugdzorg (binnenkort ook wettelijk verplicht), verplichte aangifte van seksueel misbruik, een meldcode, verplichte inschrijving van medewerkers in een beroepenregister, tuchtrecht (in de maak), screening van pleegouders, professionalisering en bijscholing van het personeel.

Oud-minister Rouvoet van jeugd en gezin gaat, met unanieme steun van de sector, een dwingend kwaliteitskader ontwikkelen met het doel seksueel misbruik te voorkomen.

Ook het kabinet heeft al het een en ander gedaan, zoals de instelling per 1 oktober van de hulplijn seksueel misbruik voor de slachtoffers en een wetsvoorstel over een verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Een groep deskundigen onder leiding van de Amster-

damse burgemeester Van der Laan is ingesteld om een actieplan van het kabinet om kinderen een veilige omgeving te bieden, te volgen en aan te jagen.

Samson plaatste twijfels bij het voornemen om de jeugdzorg en de pleegzorg naar de gemeenten over te hevelen. De gemeenten zullen er eerst voor moeten zorgen dat ze voldoende kennis in huis hebben. Het hangt van het nieuwe kabinet af wat met deze aanbeveling wordt gedaan.

Diverse Kamerleden, zoals Nine Kooiman (SP), Vera Bergkamp (D66) en Mona Keijzer (CDA), pleiten ervoor om vooral praktisch te blijven in de strijd tegen seksueel misbruik in de jeugdzorg. Geen nieuwe systemen of nieuwe regels is hun boodschap. Kooiman, oud-gezinsvoogd: "Ik weet als geen ander hoe verkrampend nieuwe regels werken. Geef hulpverleners meer tijd voor hun cliënten, daar wordt de veiligheid groter van."

MEER NIEUWS OP VANDAAG 4|5

'Samson overdrijft'

Misbruik in de jeugdzorg is 'incidenteel' en het veel te stellige rapport van de commissie-Samson beschadigt dan ook alleen maar de jeugdwerkers in de zorg. Dat zegt onderzoeker Peer van der Helm van het Expertise Centrum Jeugd van de Hogeschool Leiden, die onderzoek doet naar de huidige lichten bewoners van jeugdinstituten.

Van der Helm vindt dat Samson zich baseert op oude gevallen van misbruik, terwijl jeugdzorg de laatste jaren juist extra maatregelen heeft genomen, zoals cameratoezicht. Dat maakt het scheiden van gemengde groepen overbodig. Een woordvoerder van de commissie is juist verbaasd over de conclusies van Van der Helm. "Een onderzoek waaruit blijkt dat er niets mis is, dat zou ons verbazen, ook als je kijkt naar buitenlands onderzoek."

Déjà vu van het taboe en de doofpot

■ Grote overeenkomsten tussen rapporten over misbruik van commissie-Deetman en commissie-Samson

ANALYSE

Wilfried van der Bles

TRUW
9/10

Na het rapport, eind vorig jaar, van de commissie-Deetman over seksueel misbruik binnen de rooms-katholieke kerk, ligt er sinds gisteren het niet minder schokkende rapport van de commissie-Samson over misbruik van kinderen (tot 18 jaar) die door de kinderrechter uit huis geplaatst zijn in overheidsinstellingen en pleeggezinnen.

De bevindingen van de commissie onder leiding van oud-procureur-generaal Rieke Samson bevestigen nog eens wat ook al door Wim Deetman was opgetekend: seksueel misbruik van kinderen is een breed maatschappelijk probleem, niet specifiek katholiek. Deetman schatte de kans op ongewenste seksuele benadering voor minderjarigen in een instelling, katholiek of niet, twee keer zo groot in als het landelijk gemiddelde van 9,7 procent. Op basis

van de cijfers over 2010 concludeert Samson dat kinderen in jeugdzorginstellingen zelfs 2,5 keer zo vaak worden misbruikt als Nederlandse jongeren gemiddeld.

De overeenkomsten tussen de rapporten van Deetman en Samson zijn groot. Ook Samson onderzocht het misbruik sinds de Tweede Wereldoorlog. Gedurende een groot deel van die periode heerste een taboe op seksueel misbruik: er werd niet of nauwelijks over gesproken. Schandalen werden liever vermeden vanwege de schade die dat voor de betreffende instelling zou opleveren. Zowel overheid als bisschoppen wisten wel degelijk van het bestaan van seksueel misbruik.

Aandacht voor de kinderen als slachtoffer, specifiek van seksueel misbruik, was er niet of minimaal. De doofpot kreeg de voorkeur. Pas in de jaren tachtig werd de term seksueel misbruik gehanteerd. Eind jaren tachtig, begin jaren negentig kwam de bestrijding van seksueel

misbruik weliswaar op de agenda te staan, zowel van de overheid als van de bisschoppen, maar vervolgens gebeurde er te weinig. Bij de overheid kreeg de veiligheid van het kind sindsdien prioriteit, maar van handhaving door de Inspectie Jeugdzorg kwam weinig terecht. Het ministerie van volksgezondheid stond en staat nog steeds op te grote afstand van de jeugdzorg, vindt de commissie-Samson. Voor zowel de kerk als de jeugdzorg van de overheid geldt dat pas sinds twee jaar (na alle onthullingen over misbruik) sprake is van een actievere bestrijding van misbruik en meer aandacht voor de slachtoffers. De broodnodige cultuuromslag (weg met de doofpot) is volgens voorzitter Ans van de Maat van Jeugdzorg Nederland sindsdien gaande.

In tegenstelling tot Deetman heeft Samson het niet aangedurfd een getalsmatige schatting te geven van de omvang van het misbruik in de jaren sinds de oorlog. Deetman schat

het aantal slachtoffers van misbruik binnen de katholieke kerk op 10.000 tot 20.000. Samson waagt zich er niet aan, omdat archieven, geheel volgens de regels, grotendeels zijn vernietigd.

Zo zijn er naast de overeenkomsten ook verschillen tussen de commissies. Het belangrijkste verschil is de doelgroep. Kinderen op rooms-katholieke internaten en seminaries kwamen doorgaans uit normale, veilige gezinnen.

De kinderen in overheidsinstellingen of pleeggezinnen waren al getraumatiseerd voordat ze uit huis werden geplaatst, ze waren vaak slachtoffer van geweld of misbruik thuis. Zij raakten zo dubbel getraumatiseerd. Beide groepen kinderen hadden zich veilig moeten wanen of ze nu onder de hoede stonden van rooms-katholieke geestelijken of van jeugdhulpverleners in dienst van de overheid. De schok dat dat vertrouwen veel te vaak onterecht was, delen ze samen.

Beide groepen kinderen hadden zich veilig moeten wanen, of ze nu onder de hoede stonden van rooms-katholieke geestelijken of van jeugdhulpverleners

4 In het nieuws Misbruik in de jeugdzorg

Interview Aafke Scharloo, psycholoog, gespecialiseerd in therapie na seksueel misbruik

‘Een protocol tegen seksueel misbruik

Er moet veel veranderen in zorginstellingen, zegt psycholoog Scharloo. Iedereen mag jou naakt zien, zelfs stagiairs. „Dat moet anders.”

Door onze redacteur
JOKE MAT

UTRECHT. Voor psycholoog Aafke Scharloo is het geen verrassing dat kinderen met een lichte verstandelijke handicap in instellingen het grootste risico lopen op seksueel misbruik, zoals blijkt uit het vandaag gepubliceerde rapport van de

commissie-Samson. Uit eerder onderzoek is dat al lang bekend. Uit een rapport van onderzoeksinstituut Movisie vorig jaar bleek dat 61 procent van de vrouwen met een lichte verstandelijke handicap ooit te maken heeft gehad met seksueel geweld.

Scharloo is gespecialiseerd in behandeling na seksueel misbruik en verwerking van trauma's, en lid van de nieuwe Taskforce Kindermishandeling onder voorzitterschap van de Amsterdamse burgemeester Eberhard van der Laan. Wat haar verbijstert is dat het probleem nooit goed is aangepakt. „Als instellingen er een protocol voor hebben, vinden ze dat

ze doen wat ze kunnen. Alsof dat genoeg is. 61 procent krijgt te maken met misbruik! Dat moet in iedere instelling bovenaan de agenda staan. Als het zou gaan om een lichamelijke ziekte, zou dat ook gebeuren. Kijk wat er in gang gezet werd voor de Mexicaanse griep.”

Wat moeten instellingen anders doen?

„De persoonlijke verzorging van mensen met een beperking is de klus met de laagste status. Degenen die het kortst in de instelling werken, moeten de cliënten aan- en uitkleden. Daarmee maak je hen weerloos – al die wisselende verzorgers.

Iedereen die je niet kent, grijpt je in de broek. Iedereen mag jou naakt zien, zelfs stagiairs. Mensen worden opgevoed tot gehoorzaamheid. Alleen mensen met verkeerde intenties moeten ze dan weer niet gehoorzamen. Dat kan niet.

„Je zou duidelijke regels moeten hebben. Dat je mensen met een beperking pas mag aanraken als je ze zo en zo lang kent. Dat je minimaal een half jaar in dienst moet zijn voor je iemand mag douchen. Zodat het een eer is als zo'n taak je wordt toevertrouwd.”

Een groot deel van het misbruik wordt gepleegd door medebewo-

ners. Wat gebeurt er met hen?

„Ze gaan van instelling naar instelling. Ik kom cliënten tegen die al tien verkrachtingen gepleegd hebben. Je kunt zeggen dat ze er niets aan kunnen doen. Maar ze maken wel slachtoffers. Ongeveer 30 procent van de mensen die misbruikt zijn, wordt zelf ook dader. Zo blijven we in een kringetje.

„Politie en justitie denken: die daders zitten al in een instelling. Maar dat zijn meestal woonvoorzieningen die deze daders niet kunnen behandelen. Ze mogen niet eens slapen achter slot en grendel. Wie weet wat er 's nachts gebeurt? Je zou willen dat ze verhuizen naar een plek waar

is echt niet genoeg'

ze behandeld kunnen worden.”

Wat gebeurt er met hulpverleners die cliënten misbruiken?

„Ze worden meestal ontslagen of mogen ontslag nemen. Er zijn beleidsstukken waarin staat dat er aangifte gedaan moet worden. Maar veel zaken worden geseponneerd. Dat komt door het maatschappelijk vooroordeel dat mensen met een verstandelijke beperking geen goede getuigen zijn. Er is onderzoek waaruit het tegendeel blijkt.”

Welke gevolgen ondervinden deze slachtoffers?

„Dezelfde als hoger begaafde men-

sen. Angst, depressies, nachtmerries, niet kunnen slapen, niet meer naar buiten durven.”

Neemt de politie hen serieus?

„Het komt voor dat de politie een aangifte niet op wil nemen. Er zijn mensen die om die reden geen aangifte meer willen doen.”

Hoe kunnen deze kinderen weerbaarder worden?

„Gezien de cijfers is er een grote kans dat ze in een instelling seksueel misbruik gaan meemaken. Misschien moet je dat meteen aan het begin vertellen en oefenen wat ze er tegen kunnen doen. Proberen weg

te lopen. Als iemand een mes heeft: vooral niets doen. Als het toch gebeurt: het aan iemand vertellen. Niet meteen gaan douchen, dan is er geen bewijs meer. Misschien kun je een rollenspel doen, ook met begeleiders en ouders erbij, zodat die niet in een paniek schieten als het gebeurt. En dat regelmatig herhalen, zoals een brandoefening. Dat doen we ook allemaal terwijl brand veel minder voorkomt dan dit.”

Moet er ook meer seksuele voorlichting komen?

„Dat is belangrijk, maar daarmee ben je er niet. De rol van seks bij seksueel misbruik wordt erg overschat.

Vaak noemen slachtoffers het zelf niet eens. Ze zeggen 'dat vervelende' of 'die jongen die mij pest'. Het is toch genoeg als iemand kan vertellen dat iemand haar altijd pijn doet tussen haar benen? Slachtoffers krijgen nu vaak voorlichting in reactie op misbruik. En weerbaarheidstraining. Nou, wat voor boodschap krijg je dan: eigen schuld!

„Jan en alleman knuffelt deze mensen want 'ze zijn zo aanhankelijk'. Ja, omdat wij hun dat geleerd hebben. Het zorgsysteem heeft het nodig dat ze niet kritisch zijn, dan zijn ze lastig. Zo maken wij hen kwetsbaar. En dan zeggen we: goh, wat worden ze vaak misbruikt.”

'Dit rapport gaat te ver, instellingen zijn niet laks'

Edwin Kreulen *Trouw 9/10*

Het onderzoek van de commissie-Samson rammelt. Dat geluid kwam gisteren uit Leiden, van jeugdzorg-onderzoeker Peer van der Helm van de hogeschool in die plaats.

"Van de 1400 jongeren die wij bevroegen, rapporteren slechts enkelen misbruik. Als we dan doorvragen, blijkt bij verkrachting door een medewerker deze direct vervolgd en ontslagen te zijn." Hij bestrijdt dat instellingen voor jeugdzorg laks omgaan met klachten. De meeste maatregelen die Samson voorstelt, zijn volgens Van der Helm al beleid in instellingen.

Volgens Van der Helm vertonen de jongeren die bij een jeugdzorginstelling terechtkomen vaak zelf al seksualiserend gedrag. Hij vindt het daarom onterecht dat Samson deze instellingen vergelijkt met de gezinnen waarin kinderen thuis blijven wonen. "Het gaat vaak om beschadigde kinderen. In een aantal gevallen rapporteerden jongeren misbruik, maar gaven ze desgevraagd toe dat het als 'geintje' was bedoeld. Soms was het misbruik hoogst onwaarschijnlijk."

De commissie, zegt Van der Helm, heeft het gemelde misbruik niet gecheckt en komt daarom op een veel grotere kans op misbruik uit. Volgens hem telt Samson ook gewenst seksueel contact - bijvoorbeeld tussen groepsgenoten - als misbruik.

Zijn zorg gaat eerder uit naar de fase ná de opname bij jeugdzorg. "Wij waarschuwen al langer dat meisjes dan direct in de handen vallen van loverboys. Wij hebben doorgaans veel kritiek. Maar dit beeld gaat te ver, het beschadigt de medewerkers in de jeugdzorg die naar eer en geweten hun werk doen."

De woordvoerder van Samson wijst erop dat de commissie onderzoek liet uitvoeren door twee gerenommeerde hoogleraren van de Universiteit Leiden. "Wij kennen het onderzoek van Van der Helm nog niet, maar het zou ons verbazen als er onderzoek komt waaruit blijkt dat er niets mis is."

Rieke Samson presenteert haar rapport (bovenste foto's), minister Opstelten en staatssecretaris Veldhuijzen van Zanten luisteren (onder). FOTO'S ANP, HH

Die verwijten zijn onterecht

Rieke Samson zwakte haar gisteren verschenen rapport over misbruik af.

„Anders zet jeugdzorg de hakken in het zand en gebeurt er niets.”

JOEP DOHMEN
Onderzoeksjournalist

NRC Next
3/10/12

Ze was wat gewend, als officier van justitie belast met zedenzaken. Ze zag veel incestgevalen en wist dat de werkelijkheid altijd gruwelijk is. Zo ging Rieke Samson twee jaar geleden als voorzitter aan de slag voor de naar haar genoemde commissie, om onderzoek te doen naar het seksueel misbruik van kinderen die door de overheid uit huis zijn geplaatst.

U is kilheid verwenen.

„Ze doen me wel wat, die verwijten. Zeker omdat ze niet terecht zijn. Slachtoffers hebben ruim aandacht gehad gisteren, bij de presentatie van het rapport. En ook eerder, tijdens bijeenkomsten. Natuurlijk kunnen wij niet met 800 slachtoffers praten. Maar kil? In de gesprekken die ik zelf had, heb ik dat nooit van slachtoffers gehoord.”

Het leed raakt u?

„Zeker, maar er heeft niemand wat aan als ik in huilen uitbarst op een persconferentie of tijdens een slachtoffergesprek. Wat me diep heeft geraakt, is de overweldigende eenzaamheid van zo'n misbruikt kind, dat nergens naartoe kan. Als hij of zij wat zei, werd hij niet geloofd.”

U riep de verantwoordelijken op tot het maken van excuses. Jeugdzorg Nederland deed dat, minister Opstelten (Justitie, VVD) en staatssecretaris Veldhuijzen van Zanten (VWS, CDA) niet.

„Dat klopt. Ik vind dat ze die excuses hadden moeten aanbieden. En ik hoop dat ze dat alsnog zullen doen.”

Moet de overheid, net als de Rooms-Katholieke Kerk, een schadevergoeding betalen?

„Geld komt bij de meeste slachtoffers pas aan de orde na excuses, erkenning en hulpverlening. Ze hebben meer aan hulp dan aan geld. De regeling van de Rooms-Katholieke Kerk vind ik nogal fors. Ik ben van de school dat geld niet alles kan vergoeden.”

Ook een doofpotcultuur tegengekomen?

„Kwesties werden binnenkamers gehouden. Ja, dat gebeurde. Zaken zijn niet gemeld om reputatieschade van de instelling te voorkomen. Soms zal er ook zijn weggekeken. Maar vergeet niet dat er heel lang anders tegen kindermisbruik werd aangekeken. Pas recent leeft het besef hoe traumatisch en levensverwoestend het kan zijn.”

Wetenschappers van de Universiteit Leiden zeggen dat u hun gevraagd heeft om de harde conclusies en vergaande aanbevelingen te verwijderen uit hun deelrapport.

„Ik heb inderdaad gebeld en gevraagd om dat hoofdstuk weg te halen. Dat was niet hun opdracht. Het trekken van conclusies was onze taak. Meer universiteiten hebben dat verzoek gekregen. Men is vrij om het na ons rapport zelf te publiceren.

„Dat onze conclusies uiteindelijk minder hard zijn, klopt. Ik had er niets aan om Jeugdzorg Nederland met harde conclusies om de oren te slaan. Als ze dan in een hoekje gaan zitten, gebeurt er niets voor al die kinderen. Die organisatie moet aan de bak en daarom hebben we al in een vroeg stadium contact gezocht toen de conclusies zich begonnen af te tekenen.”

De commissie-Deetman heeft de kerk niet betrokken bij het trekken van conclusies en het doen van aanbevelingen over het kindermisbruik in die kerk. Die kregen de bisschoppen voorgeschoteld.

„Er is een groot verschil met Deetman. Dat misbruik hield globaal op in de jaren tachtig. Wij praten over het hier en nu, en over kinderen die morgen gevaar lopen. Als je mensen aan het werk wil hebben in de jeugdzorg, moet je ze meenemen. Anders zetten ze de hakken in het zand en gebeurt er niets.

„Veel van onze aanbevelingen zijn helemaal niet zo nieuw, die liggen er al twintig jaar. Dat is wat ik wil vermijden, dat onze aanbevelingen onderin een la verdwijnen.”

WETENSCHAPPERS BOOS OVER AFGE...

Wetenschappers van de Universiteit Leiden zijn boos over de ingreep in hun deelrapport door de commissie-Samson die kindermisbruik onderzocht. Ze moesten twee hoofdstukken met kritische opmerkingen schrappen. „Rieke Samson heeft ons opdracht gegeven de conclusies en de samenvatting te verwijderen uit ons onderzoeksrapport”, zegt Rien van IJzendoorn, hoogleraar pedagogische wetenschappen.

In de twee hoofdstukken stond flinke kritiek op het management van Jeugdzorg Nederland, de brancheorganisatie van jeugdzorginstellingen. De hoofdstukken bevatten ook hardere conclusies over het misbruik dan de commissie-Samson wilde trekken. Dat het seksueel misbruik nog steeds „ontoelaatbaar hoog” is, moest eruit. Ook de conclusie dat vooral in tehuizen, maar ook in de pleegzorg, nog onvoldoende bescherming wordt geboden.

In een reactie op het rapport verklaarde Jeugdzorg Nederland gisteren „in het hart” te zijn geraakt. De instantie heeft oud-minister voor Jeugd en Gezin André Rouvoet gevraagd om een onafhankelijke Commissie te leiden, gericht op het voorkomen van seksueel misbruik.

„Het management van Jeugdzorg Nederland komt er te goed van af in het eindrapport”, vindt Van IJzendoorn. „Nergens wordt gemeld dat het management ons onderzoek heeft vertraagd en zelfs een tijd-

VAKTE CONCLUSIES

lang heeft geblokkeerd. Het onderzoek en de methode waren door de universitaire medisch-ethische commissie goedgekeurd en uiteindelijk, na maanden vertragingen, hebben we ook gelijk gekregen. Toen was het al te laat om het onderzoek nog in volledige omvang uit te voeren.”

Van IJzendoorn vindt dat Rieke Samson tijdens haar persconferentie van gisteren Jeugdzorg Nederland merkwaardig genoeg „nog een pluim op de hoed” gegeven heeft door te zeggen dat de blokkade te maken had met de zorg voor het welzijn van de kinderen.

Inhoudelijk is er ook een verschil van mening. De onderzoekers vinden dat er in het eindrapport te weinig benadrukt wordt dat vooral opvang in tehuizen slechts in noodgevallen gebruikt moet worden. En dat kindermisbruik als structureel probleem is ingebakken in tehuizen.

„Zet probleemjongeren in gemengde leefgroepen met te weinig staf bij elkaar en je kunt het niet in meer in de klauwen houden”, zegt Van IJzendoorn. „Een drastische verschuiving naar pleegzorg en andere vormen van kleinschalige, gezinsgerichte opvang is dringend nodig.”

In reactie heeft de Universiteit Leiden inmiddels het onderzoeksrapport, met geschrapte hoofdstukken, op internet gezet.

JOEP DOHMEN

Dat ik geen hulp kreeg, vind ik 't ergste

■ Liza werd drie keer verkracht door jongens uit haar groep ■ De leiding bagatelliseerde haar verhaal

INTERVIEW *Trouw*
Perdiep Ramesar *g/jio*

"Ach, jullie zijn een stel pubers bij elkaar. De hormonen spelen op. Het hoort allemaal bij jullie seksuele ontwikkeling", kreeg Liza (23) te horen van haar begeleider toen ze bij hem meldde dat ze was verkracht door twee jongens in haar groep. "Daarna gebeurde het nog twee keer. Eén keer pakten zelfs vier groepsgenoten mij", zegt de jonge vrouw uit Gouda - alleen met haar voornaam om privacyredenen - die toen zestien jaar was. Tot een aangifte kwam het niet, want haar klacht kwam niet verder dan de groepsleiding. "Ze bagatelliseerden mijn problemen. Ze maakten mij wijs dat het erbij hoorde en dat dit soort dingen in zo'n groep gebeurt. Net zoals buiten de muren van de instelling."

Het slachtoffer onderschrijft de conclusies van de commissie-Sam-

son en kan zich goed vinden in de aanbevelingen. "Hoewel het voor mij veel te laat komt. Nu moet er wel gauw aan worden gewerkt, want anders missen ze nog heel veel jongeren die nu in dezelfde situatie zitten als waarin ik toen zat."

Liza werd toen ze vijftien was in een jeugdzorginstelling geplaatst, omdat ze thuis niet meer te handhaven was. "Mijn ouders zijn gescheiden en het ging niet goed met mijn moeder. Ze had geldproblemen, dronk te veel en haalde allerlei vriendjes in huis. Die stiefvaders deugden niet in mijn ogen. Ik was aan het puberen en ik kon niets tegen ze in brengen, want als ik dat deed, kreeg ik klappen. Ook mijn moeder werd mishandeld. Op een gegeven moment was voor mijn tante, mijn moeders zus die alles zag gebeuren, de maat vol. Zij deed een melding waarna er van alles gebeurde. Mijn moeder kreeg hulp en er werd geconcludeerd dat ik niet thuis kon blijven. Ik moest naar een

gezinsvervangend tehuis van jeugdzorg."

Het eerste jaar ging het goed, zegt de Goudse, want toen was de groep rustig en waren er volgens haar voldoende begeleiders: drie op een groep van tien. Totdat er werd bezuinigd en er een paar hele moeilijke jongeren in de groep werden geplaatst. "Uiteindelijk was er maar

.....
'Als dit naar buiten zou komen, zat de begeleider in de nesten en hij dacht toch aan zijn eigen hachje'

één hulpverlener op een groep van tien opgeschoten jongeren met onderling grote fysieke en mentale krachtsverschillen. Er waren hele sterke en hele zwakke jongeren. Er was geen balans. En, ja, met maar één begeleider, waar moet die allemaal op letten. Er gebeurde daar van alles wat diegene niet eens doorhad."

Toen Liza haar eerste verkrachting meldde, reageerde de jeugdzorgwerker dan ook niet zoals ze had gehoopt. "Ik begrijp het wel. Het gebeurde onder zijn leiding, dus hij was verantwoordelijk. Als dit naar buiten zou komen, zat hij in de nesten en hij dacht toch aan zijn eigen hachje. Hij zou zijn baan en zijn salaris verliezen. Dat daarmee mijn lichaam te grabbel werd gegooid, deerde hem niet. Hij kon er duidelijk niet mee omgaan en legde alles in mijn ogen verkeerd uit. Dat ik verkracht ben, is vreselijk, maar eigenlijk vind ik dat ik geen hulp kreeg en dat het probleem werd

kleingespeeld erger."

Gelukkig voor Liza kon ze na de laatste verkrachting worden overgeplaatst naar een andere groep. "Ik werd helemaal gek in die oude groep en gedroeg me daar ook naar. Dat was genoeg reden om naar een groep met zwaardere begeleiding te gaan. Daar ging het heel goed en toen ik achttien jaar werd, ben ik naar begeleid wonen gegaan. Toen nog met 24-uurs begeleiding. Nu woon ik op mezelf met een uurtje per dag begeleiding. Ik ga naar school en wil aan het werk. Ook heb ik na lange tijd weer contact met mijn moeder. Met haar gaat het ook veel beter."

Nu het met Liza goed gaat, wil ze geen aangifte meer doen. Ze wil die 'donkere puberjaren' afsluiten en kijken naar de toekomst. 'hopelijk zonder al te veel problemen'. "En ik zou wel een vriendje willen met wie ik alles kan delen, ook mijn lichaam, want dat hoort wel bij een normale seksuele ontwikkeling."

De twee verstandelijk gehandicapte kinderen van Jannes en Eelkje de Jong werden meerdere keren misbruikt in tehuizen en daarbuiten. „Hoe kán het, de bliksem slaat toch ook geen twee keer in?”

Onze kinderen hebben levenslang

Jannes de Jong weet dat kinderen in de jeugdzorg vaak seksueel misbruikt worden, en vooral kinderen met een verstandelijke handicap. Hij weet er zelfs zo veel van dat hij een checklist maakte voor ouders die bang zijn dat hun gehandicapte kind iets overkomt. Een handleiding die volledig gebaseerd is op de ervaring met zijn eigen kinderen. Beide kinderen van Jannes en Eelkje de Jong hebben een verstandelijke handicap, beiden zijn aangerand en verkracht. Boukje (nu 29 jaar) door medebewoners en door twee kennissen van buiten, en Uitze (27) door een medewerker en diezelfde kennissen. „Ik had ze nooit in een instelling moeten plaatsen.”

Boukje heeft het zeldzame syndroom van Prader-Willi, Uitze is autistisch en heeft een verstandelijke beperking. Een onwaarschijnlijk toeval, dat twee gezonde ouders twee gehandicapte kinderen krijgen. Of gewoon „pech”, zoals Jannes de Jong het noemt.

Jannes en Eelkje de Jong gaven de zorg deels uit handen toe de kinderen wat ouder waren. „We waren alleen maar aan het opletten en zorgen. We konden geen ouders meer voor ze zijn.” Toen Boukje 12 was, ging ze naar een gezinsvervangend tehuis in Rotterdam, waar Uitze twee jaar daarna ook ging wonen. Al snel merkten ze dat Uitze zich anders ging gedragen. Huilen, moeilijk gedrag en veel verzet als hij naar de instelling werd gebracht. „Ik moest hem letterlijk door het hek van het tehuis duwen.” Maar volgens de psycholoog van de instelling moest Uitze gewoon wennen. De opdracht aan de ouders: doorzetten. „Dus zei ik dat hij zich niet moest aanstellen, terwijl later bleek dat de begeleider die hem opwachtte, de man was die hem misbruikte. Ik moet daar niet te veel over nadenken, anders word ik gek.”

De instelling geloofde Uitze niet, maar zijn ouders deden aangifte, bij de jeugd- en zedenpolitie. De man is veroordeeld voor meerdere seksuele vergrijpen. De politie vond kinderporno en bewijs voor eerder misbruik, van andere kinderen. Voor het misbruik van Uitze hadden ze alleen zijn woord, en dat is niet genoeg, ook al vonden de speciale onderzoekers van de politie Uitze geloofwaardig.

Kort na het proces kwamen Jannes en Eelkje de Jong een andere medewerker van het tehuis tegen in de stad, tijdens Koninginnedag. „Toen ze hoorde over zijn veroordeling zei ze: is die pedofiel eindelijk aangepakt? Zo is de cultuur in die tehuizen. Een zwijgcultuur, uit foute collegialiteit en angst voor de eigen positie.”

Ondertussen werden Boukje en Uitze door de instelling niet geholpen om te verwerken wat er was gebeurd. Verstandelijk gehandicapten reageren op trauma net als andere kinderen: met angsten, depressie en slaapproblemen. Boukje was door een medebewoner misbruikt. Ze was overstuurd en angstig. Uitze werd opstandig, ging drinken en blowen. „Je zou denken dat mensen die opgeleid zijn om met zulke kinderen te werken, weten hoe ze daarmee om moeten gaan. Maar dat is niet zo. En instellingen roepen geen gespecialiseerde hulp in. Dat is toegeven dat je het niet kan.”

Het is onderdeel van een patroon van bagatel-

liseren en ontkenning door instellingen, zegt De Jong. Uitze kwam nog een keer in de problemen, en weer geloofde de instellingspsycholoog hem niet. „Hij zou een rijke fantasie hebben. Pubergedrag vertonen.” Dit keer was het niet een begeleider, maar een vriend buiten de instelling. Een man die hij had ontmoet bij het vissen. Dat paste in het beleid van de instelling, die integratie in de samenleving stimuleert, zegt De Jong. „Het was een doel op zich en belangrijker dan de veiligheid van het kind.”

Toen zijn zoon enthousiast vertelde dat hij een nieuwe visvriend had, wilde De Jong de visser ook ontmoeten. „Hij leek aardig en hij had werk en een vriendin. Er gingen geen alarmbellen af.” Ook Boukje en een vriendin van Uitze kwamen geregeld bij de visser en diens vriendin thuis. „Voor Uitze, toen ongeveer 17 jaar, was dat contact heel belangrijk. De visser was zijn sociale leven buiten de instelling.”

Maar Uitze raakte steeds verder in de knoop en vertelde uiteindelijk dat zijn visvriend hem misbruikte, samen met zijn vriendin, en Boukje ook. „Hoe kan het, de bliksem slaat ook geen twee keer in”, dacht De Jong. Maar hij geloofde zijn zoon, hij zag dat er iets mis was. Dat zag ook de vaste begeleider in de instelling. Maar de psycholoog dacht dat Uitze aandacht zocht.

Weer deed Jannes de Jong aangifte bij de jeugd- en zedenpolitie. Die haalde de visser op. Hij bekende alles, binnen een dag, de vriendin ook. De man werd veroordeeld tot drie jaar, waarvan hij de helft moest zitten. „Uitze dacht wel eens dat hij hem zag. De bus naar de sociale werkplaats reed langs het huis van de visser,

Hij leek aardig en hij had werk en een vriendin. Er gingen geen alarmbellen af

twee keer per dag, heen en terug. Ik zei dat dat niet kon, dat hij nog vastzat.” Het waren heftige herbelevingen van wat hem overkomen was, zegt De Jong. „Een van de verdrietigste gevolgen van traumatisch misbruik.”

Tot hij een keer meer dan anders aandrong. Hij wist zeker dat hij voor het raam had gestaan. De visser zat toen zeven maanden vast. Uitze bleek gelijk te hebben. De visser was kort tevoren met een enkelband naar huis gestuurd, zei de behandelend onderzoeker tegen De Jong. Die kust zijn vrouw, zei dat hij een klusje had en reed op de motor naar de Gamma om een koevoet te kopen. Toen reed hij naar het huis van de visser. Hij had 13 jaar als marinier gewerkt, en ging methodisch te werk. Hij brak de deur open en stond in een zwart motorpak, twee meter lang, in het huis van de visser.

„Ik herken doodsangst als ik het zie, en ik zag het in de ogen van de vriendin.” Die vertelde De Jong dat de visser op zijn werk was. „Dat mocht kennelijk ook, met die enkelband.” De Jong wilde de visser niet doodslaan, maar wel schade toebrengen. Uit rechtvaardigheid. Hij reed naar de winkel waar de visser werkte. „Maar mensen in doodsnoed kunnen heel hard rennen en dat

is mijn geluk geweest.” De Jong werd voorwaardelijk veroordeeld voor bedreiging, en tot een kleine geldboete. „Dat heb ik geweigerd. Ik ga niet de verkrachter van mijn kinderen betalen.”

Uiteindelijk werd het via een omweg verrekend met het bedrag dat zijn kinderen nog van de visser kregen, de schadevergoeding van 3.000 euro per kind waartoe hij veroordeeld was. Dat geld, en de schadevergoeding van de volgende instelling waar Boukje opnieuw misbruikt werd door een medebewoner, staat op een zogenoemde schaderekening. „Daar doen we af en toe leuke dingen van met de kinderen. Naar de wokchinese, dat vindt Boukje leuk. Dan dient het toch nog ergens toe.”

Wat doen de instellingen fout, volgens De Jong? Ze leren niet van hun fouten, zegt hij, ze doen aan ‘damage control’. „De eerste reactie is: hoe beperken we de schade. Aan de instelling welteverstaan, niet aan het kind.” Ze schieten in een kramp, zegt hij, en reageren niet op telefoontjes en brieven. De klachtencommissie die de meeste instellingen hebben is „de grootste mogelijke onzin”. Ze hoeven niet op alle onderdelen van de klacht te reageren, en er komen hoogstens vage aanbevelingen uit voor intern gebruik. „Gebakken lucht.”

En als de familie dan een advocaat inschakelt, gaat de zaak naar de verzekeraar, die er nog juristen op zet. Terwijl de familie De Jong vooral wilde dat de instelling zou erkennen dat ze fouten hadden gemaakt, en dat ze er iets van zouden leren. „Bijvoorbeeld dat ze slachtoffers van seksueel misbruik, zoals Boukje, niet in één groep zetten met mensen die seksueel grensoverschrijvend zijn. Zeker niet als dat onder toezicht is van een ondergekwalificeerde stagiair, of zonder toezicht omdat het toezicht buiten staat te roken.”

Maar erkenning dat er iets fout was gegaan zat er niet in. „De directeur van die instelling zei tegen ons dat het algemeen bekend was dat verstandelijk gehandicapte kinderen nu eenmaal een groter risico hebben op misbruik.”

We zijn niet verbitterd, zegt Jannes, hoewel dat soms moeite kost. „Als je verbitterd wordt, heb je alles verloren.”

Boukje en Uitze zitten inmiddels al een paar jaar in een kleinschalige woongroep, zes man en een zorggechtpaar. En het gaat beter met ze. „Boukje zei laatst dat haar hoofd eindelijk weer een beetje rustig werd. Maar de angst is gebleven. De kinderen hebben last van flashbacks, dan herbeleven ze wat er met ze gebeurd is. De daders zijn weer vrij, maar mijn kinderen hebben levenslang.”

De conclusies en aanbevelingen van de commissie-Samson kloppen wel, zegt De Jong. Maar wat eraan ontbreekt, en wat volgens hem het belangrijkste is, is dat bij een verdenking altijd de politie zou moeten worden ingeschakeld. „Het gaat om waarheidsvinding. Instellingen proberen de klachten weg te moffelen: het is niet gebeurd, het kind heeft een levendige fantasie, of gaf zelf aanleiding. Maar als altijd aangifte wordt gedaan, kunnen ze dat niet meer volhouden. Dan moeten ze het wel serieus nemen.”

Jannes de Jong wil niet cynisch zijn, maar hij betwijfelt of er veel zal veranderen. „Nu praat iedereen erover. Over een maand is de aandacht voor dit probleem weer verdwenen.”

Beschamend portret

Nederland is een onveilig land voor kwetsbare kinderen over wie de overheid zich heeft ontfemd. Met name kinderen met een licht verstandelijke handicap, zeker meisjes die in een tehuis moeten leven, zijn vogelvrij dan elk ander kind in Nederland. Zij lopen twee keer zoveel kans om seksueel misbruikt te worden dan 'gewone' probleemkinderen in de tehuizen. En vijf keer zoveel als

Jeugdzorg heeft nieuw hart, bewijst commissie-Samson

lotgenoten die in kleinere pleeggezinnen zijn ondergebracht.

Het gevaar komt niet alleen uit de hoek van lotgenoten (jongens), die er (nog) geen seksuele moraal op nahouden, maar eveneens van volwassen medewerkers in de jeugdzorg van wie de kinderen juist afhankelijk zijn.

Let wel, dat gebeurt dan ook nog eens achter muren waar ze door jeugdzorg zijn geplaatst, omdat ze bij hun probleemouders thuis niet veilig zijn. Het is ongelooflijk maar wel waar. Het rapport over kindermisbruik van de commissie-Samson schetst een ontluisterend portret van de Nederlandse jeugdzorg dat geen geschiedenis is maar tot nu doorwerkt in de levens van machteloze minderjarigen.

Wie niet beter weet, zou denken dat voormalig procureur-generaal Rieke Samson vanmorgen bij de

presentatie van haar onderzoek sprak over 'toestanden' in het verre buitenland en niet over de realiteit in Nederland. In potentie worden 40.000 kinderen daardoor nog steeds bedreigd.

Die werkelijkheid heeft primair een strafrechtelijke component. Van de ongeveer 800 meldingen die de commissie-Samson kreeg, zijn er 42 doorgestuurd naar het Openbaar Ministerie. Vijf procent wordt dus strafwaardig gevonden.

Dat is al schokkend genoeg. Nog pijnlijker is het dat de commissie heeft geconcludeerd dat misbruik „inherent” is aan het systeem. Ze lijkt daarin bevestigd te worden door de jeugdzorg zelf. Tijdens haar onderzoek werd Samson meer tegengewerkt dan geholpen door de tehuizen en medewerkers. Veel kinderen durfden of konden daarom niet openlijk te praten.

De zorgverleners die deze angstcultuur in stand houden – niet alle medewerkers – zijn afgestompte cynici en inderdaad een inherent probleem. Die inherentie moet worden doorbroken.

Jeugdzorg voelt zich terecht in „het hart geraakt”. Maar wie gaat een nieuwe jeugdzorg bouwen?

Met het scheid van jongens en meisjes, hoe zinvol ook, zijn we er niet. De commissie doet talrijke nuttige aanbevelingen. De belangrijkste zijn: haal de inspectie weg bij het ministerie van Volksgezondheid en geef de kinderrechter zijn controlerende macht terug.

De jeugdzorg moet weer „beter naar kinderen luisteren”: dat is de kern van kinderbescherming, die we schandelijk hebben verzaakt.

Excuses kabinet misbruik jeugdzorg

Van een verslaggever

UTRECHT – Minister Ivo Opstelten (Veiligheid en Justitie) heeft namens het kabinet alsnog excuses aangeboden aan de slachtoffers van seksueel misbruik in jeugdzorginstellingen en pleeggezinnen.

Dat deed hij gisteren in Utrecht, tijdens een bijeenkomst met vertegenwoordigers van de slachtoffers.

Opstelten bood excuses aan, aan iedere volwassene en ieder kind dat dit is overkomen. “Het is zeer betreurenswaardig wat er is gebeurd. Onder onze verantwoordelijkheid zijn mensen in pleeggezinnen geplaatst om vervolgens te worden misbruikt,” zei hij.

Eerder al had Jeugdzorg excuses aangeboden bij de presentatie van het eindrapport van de commissie-Samson, maar de bewindslieden hielden het bij erkenning. Commissievoorzitter Rieke Samson riep de politiek daarna op om alsnog excuses te maken.

De aanwezige vertegenwoordigers van de slachtoffers waren dankbaar en blij. Carla Meijers van Nederland Heelt zei geroerd te zijn door de excuses van het kabinet. Roos Haase van stichting Skip noemde het een dag met een 'gouden randje'. “Dit was geen loze kreet. Deze spijtbetuiging hadden we zo nodig.”